

Fylkesmannen i Vestfold

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 - Dep

0032 Oslo

Vår saksbehandler / telefon:
Kristine Sti
33372438630

Deres referanse:

Vår referanse:
2013/7784

Vår dato:
16.1.2014

Høringsuttalelse - Forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven - Leksehjelp, frukt og grønnsaker og opplæring for ungdom som søker oppholdstillatelse

Det vises til høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet datert 18. desember 2013, med frist 29. januar 2013, om forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven. Høringsnotatet inneholder forslag til endringer på tre områder og uttalelsen vår er inndelt deretter.

Endring i bestemmelsene om leksehjelp

Elever på 1. - 4. trinn har rett til gratis leksehjelp. Det totale antall timer som skal fordeles på de fire trinnene er minimum åtte timer per uke, og det er videre bestemt at hvert årstrinn skal ha minimum en time per uke. For øvrig kan kommunene selv avgjøre hvordan de resterende timene skal fordeles på trinnene.

Bakgrunnen for leksehjelpen var et ønske om å styrke skolens rolle som redskap for sosial utjevning, jf. st. meld. Nr. 31 - Kvalitet i skolen. Tiltaket er også i samsvar med strategien om tidlig innsats for bedre læring. I lovforslaget er det ingen endringer i forhold til gjeldende rett om den plikten kommunen som skoleeier har til å ha et tilbud om leksehjelp. Dagens åtte timer leksehjelp pr uke opprettholdes, men kommunen/de private skolene står fritt til å fordele disse timene på 1. - 10. årstrinn.

Fylkesmannen i Vestfold merker seg innvendinger mot dagens ordning. De handler om at behovet for leksehjelp er større på høyere enn lavere trinn. Det kan hevdes at en forskyvning av timene til høyere trinn også kan være med å styrke skolens rolle som redskap for sosial utjevning på de høyeste klassetrinnene. Fylkesmannen ser behovet for at kommunen selv har adgang til å vurdere på hvilket trinn det er størst behov for leksehjelp. Samtidig må en slik eventuell dreining til ungdomstrinnet vurderes opp mot viktigheten av prinsippet om forebygging og tidlig innsats i skolen. Dersom det nye forslag vedtas, foreslår vi derfor at ordningen bør evalueres etter en viss tid for å sikre ivaretagelsen av dette prinsippet.

Innføre rett til grunnskoleopplæring og videregående opplæring for ungdom over opplæringspliktig alder som er under 18 år, og som søker oppholdstillatelse i Norge.

Fylkesmannen i Vestfold støtter Kunnskapsdepartementets forslag uten kommentarer.

Oppheve plikten til å gi elevene gratis frukt og grønnsaker.

Argumentet for å oppheve plikten er at ordningen er kostbar, samt at regjeringen vil bruke midlene på andre skoletiltak. Fylkesmannen ønsker å peke på at bestemmelsen i sin tid ble innført på grunn av sammenhengen mellom god ernæring og det å tilegne seg kunnskap i skolen. Ordningen kan i tillegg sees på som et viktig bidrag til skolens rolle som redskap for sosial utjevning og som bidrag til folkehelsen. Dette er spesielt viktig på ungdomsskoler, der matpakken ofte erstattes av et mindre sunt lunsjalternativ.

Det er avgjørende i et folkehelseperspektiv at barn og unge tidlig forstår betydningen av et sunt og godt kosthold og får gode kostvaner. Skolen er en sentral del av barn og unges liv og bør spille en aktiv rolle i dette arbeidet. Helsedirektoratet viser i rapporten «Frukt og grønnsaker i skolen. Beregning av samfunnsøkonomisk lønnsomhet» fra 2005, til at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt dersom 3 prosent av elevene øker sitt permanente inntak av frukt og grønnsaker med bare 25 gram. En studie fra Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning fra 2013, viser dessuten at der det er gratis skolefrukt spiser barna 25 % mer (og foreldrene deres 12,5 % mer) frukt enn ved skoler der det ikke er noen skolefruktordning.

Når det gjelder gode kostvaner, ønsker vi også å uttrykke bekymring for at mange elever ikke får nok tid til matpause.

I høringen vises det til et nylig opprettet nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet som skal bidra til å styrke barnehagens og skolens rolle som helsefremmende og forebyggende arenaer for barn og ungdom. I tillegg vises det til at Helse- og omsorgsdepartementet foreslår å utvide abonnementsordningen for frukt og grønt, slik at elevene som til nå har hatt en gratis ordning fortsatt skal kunne ha tilgang til frukt og grønt i løpet av skoletiden.

Etter Fylkesmannen vurdering er det positivt at Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet samarbeider og samkjører sine tiltak, både når det gjelder utvidelse av ordninger for sunt kosthold i skolen, og et nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet som ser på sammenhengen mellom mat, helse, aktivitet og læringsmiljø. Målet må være å sikre god helse som fremmer læring hos barn og unge.

Med hilsen
Fylkesmannen i Vestfold

Erling Lae

Kari Evensen
utdanningsdirektør